



Thomas van Kleef, van pr-goeroe naar monnik

Thomas van Kleef is in veel opzichten een eenling. Niet alleen omdat zijn vader bisschop was – de oud-katholieke kerk staat in tegenstelling tot de rooms-katholieke kerk gehuwde ambtsdragers toe – maar ook omdat hij als een van de eerste pr-managers kunst en marketing aan elkaar durfde te koppelen. En niet in de laatste plaats omdat hij na een hevige crisis de wereld van geld en glamour achter zich liet en monnik werd. Maar daarover later meer.

Rijk en beroemd wilde Thomas van Kleef als jongen worden. Een beetje een

rare wens in dat kerkelijke milieu, erkent hij. 'Mijn ouders namen me op dat vlak niet al te serieus. Ze maakten een grap of zeiden: Het gaat niet om wat je hebt, maar om wat je bent.' Toch maakte hij zijn droom waar. Op zijn 33ste was Van Kleef eigenaar van een communicatiebureau dat werkte voor talrijke kunstinstellingen, zoals het Koninklijk Concertgebouw Orkest, het Koninklijk Conservatorium, het Holland Festival, rijksmuseum paleis Het Loo en museum Kröller-Müller. De dagen waren lang, de omzetten hoog.

Van Kleef was in de periode ervoor een van de eersten die durfde te experi-

menteren met het 'verkopen' van kunst aan het publiek, wat in de jaren zeventig zo'n beetje gelijkstond aan vloeken in de kerk. 'Kunstorganisatoren gingen niet lunchen met *Joop van den Ende*. Kunst en geld waren elkaars natuurlijke vijanden', herinnert Van Kleef (53) zich. Zelf dacht hij daar anders over. 'Wat is er verkeerd aan om juist dié aspecten uit je expositie of voorstelling naar voren te brengen die de grootste kans maken om aan te slaan bij het publiek? Ik heb met overtuiging op die manier gewerkt.'

Zijn eigenzinnige werkwijze leverde conflicten op. Zo herinnert hij zich die



tuurlijk niet, maar door het vakenthousiasme dat ik in me had, kon ik wel vrij snel uit mijn slof schieten als iemand mij niet begreep.'

Een wereld van glamour en glitter, die pr-wereld? Na lang nadenken: 'Het ligt eraan voor wie je werkt. Als je een nieuwe luxaflex aan de man moet brengen, zit daar weinig betoverends aan. Toen ik met de New Yorkse componist Philip Glass op tournee was, had ik wel, wat jij noemt, dat Peter Stuyvesantgevoel. Maar dat was vooral omdat ik veel heen-en-weer moest vliegen tussen Nederland, waar ik het Holland Festival deed, en de Verenigde Staten, waar ik toen woonde.'

KAPOTTE LAMPJES

Belangrijk voelde hij zich, erkent Van Kleef ruiterlijk. 'Ik weet precies wat die mannen voelen die op Het Journaal naast de minister lopen. De media willen iets van jou en jij hebt als pr-man de macht om daar "ja" of "nee" op te zeggen, zoals je de macht hebt om een journalist een primeur te geven. Belangrijk ja, of beter gezegd: van belang. Van belang betekent dat het gezien worden niet per se voorop hoeft te staan. Het heeft meer de connotatie van: werkzaam zijn op de plaats waar je thuishoort. Dat gevoel had ik al op mijn 22ste toen ik in de West End in Londen de kapotte lampjes in de theatergevel verwisselde. Een baantje van niks natuurlijk, maar ik had het idee dat ik het had gemaakt, dat de theaterwereld aan mijn voeten lag.'

Het pr-werk ging hem gemakkelijk af. 'Het zit in mij om te bemiddelen. Ik

cies dezelfde weg? Ik met mijn onechtheid en mijn koffer vol kunstjes. Wie was ik nu eigenlijk zelf?'

De volgende dag stootte Van Kleef meteen al zijn lopende werk af. 'Van wie die stem kwam, kan ik moeilijk onder woorden brengen. Het leven? Mijn ware Zelf? Het woord "God" zal ik niet snel in de mond nemen. Ik ben meer van de school van Carel ter Linden [hofpredikant van Beatrix, WP], die leert dat niet de vraag naar Gods bestaan zo zeer van belang is, als wel de kwestie of wij mensen in ons handelen God laten bestaan.'

Hij doekte zijn communicatiebureau op en... raakte in een crisis. 'Drie jaar lang kwam er niets uit mijn handen. Ik teerde op mijn spaargeld en heb later zelfs een uitkering moeten aanvragen. Ik zat maar joints te roken en was dagen en nachten bezig met telefoon- of internetseks.' Waarom geen echte seks? 'Dat was voor mij een afgesloten hoofdstuk. Jarenlang heb ik in bars mannen versierd. Ik was een seriële verleider, het was een soort verslaving. Na een paar dagen zonder seks begon het bij mij te kriebelen en moest ik de deur uit. Totdat ik ontdekte dat het op internet allemaal veel gemakkelijker ging. Je kon thuis blijven, hoefde niet uren aan de bar te babbelen en kon toch seks hebben. Al was het webcamseks, ik vond het fascinerend.'

SLANG IN HET PARADIJS

Achteraf denkt Van Kleef dat hij met zichzelf een experiment uithaalde: 'Hoe diep kan een mens zakken'. Na een therapie bij de psychiater kreeg hij zijn leven weer op de rails. Korte tijd keerde de pr-goeroe terug in de marketing, dit keer als senior consultant bij Van Rossem en Partners. Maar het was zijn wereldje niet meer. 'Mijn gedrag in de public relations was op de keper beschouwd precies hetzelfde als in het uitgaansleven: je toont belangstelling in de ander, maar je wilt vooral je zin krijgen. Je vertelt, zoals de slang in het Paradijs, mooie verhalen om iemand te verleiden, maar in de mens zelf ben je eigenlijk niet geïnteresseerd. Op een gegeven moment wist ik niet meer of ik met een journalist bevriend was vanwege zijn persoon of vanwege zijn werk.'

Van Kleef noemt pr inmiddels een 'karakterbedervend beroep'. 'Het verschil tussen levensgeluk met een grote 'I' en met een kleine 'I' is gigantisch. Alleen proberen reclame- en pr-jongens je schaamteloos op te jagen richting kleine 'I'. Op die manier bedreven is het vaak een perverse activiteit.' Maar ook een beroep dat zeer goed bij zijn karakter aansloot, zo beseft hij. 'Je vraagt mij wat het drama is in mijn leven. Het antwoord luidt: een teveel aan talenten. Ik heb onderscheidingsvermogen, ►►

Rijk en beroemd werd hij in de kunstmarketing. Maar ook gedesillusioneerd. Thomas van Kleef verliet de pr-wereld en werd monnik. 'Het drama in mijn leven is dat ik een teveel aan talenten heb.'

[DOOR WILLEM PEKELDER FOTO'S JOHANNES ABELING]

ontwerper die in de jaren negentig woedend het pand verliet nadat Van Kleef zijn foto voor het Holland Festival, dat toen nog onder artistieke leiding stond van Jan van Vlijmen, had afgekeurd. 'Hij had een coverfoto geleverd van een zaal met louter lege stoelen. Ik zei: "Hoe kom je op het idee?! Dit is drie keer niks". Die ontwerper vond zijn foto uitnodigend, maar dat is natuurlijk onzin. Volle stoelen zijn uitnodigend, lege niet.'

Tact is niet zijn sterkte kant, geeft Van Kleef zonder aarzelen toe. 'Ik werd door sommigen gehaat. Ze vonden mij een nare, arrogante man. Dat was ik na-

heb van die jaren genoten, werkelijk genoten.' Totdat zijn wereld in elkaar stortte. 'Het was 1994, ik was veertig, toen ik op een warme zomeravond een onthutsende ervaring beleefde. Ik zat op de bank mijn leven te overdenken en meende plotseling een stem te horen: "Zou je niet eens voor mij gaan werken?" Die influistering bracht mij in grote verwarring. Ik moest terugdenken aan die jongen met wie ik tijdens mijn rechtenstudie bevriend was en die in de nacht van zijn afstudeerfeest zelfmoord pleegde. Hij moest van zichzelf diplomaat worden, maar was dat wat hij werkelijk wilde? Zat ik niet op pre-





►► ben niet dom en kan goed regelen. Laat mij een feestje organiseren en het wordt een knalfuif. Maar mijn grootste en ergste talent is dat van de verleiding. Erg, omdat het verslavend is en je je eigenheid ermee vernietigt. Zoals Scott Fitzgerald schreef: *Those whom the gods wish to destroy they first make famous.*'

Inmiddels heeft Van Kleef het wereldje van geld en verleiding achter zich gelaten. Inclusief veel oude vrienden. In Castricum begon hij twee jaar geleden het monastieke centrum Zeeveld, waar hij als monnik leeft. 'Ik sluit niet uit dat seks zich voordoet, maar ik ben er niet meer mee bezig. Ik heb in alle opzichten vrede met mijn vroegere leven, maar mijn huidige bestaan ervaar ik als een enorme bevrijding. Er is veel slechte seks in de wereld omdat mensen onder invloed van de media denken dat ze seks móeten hebben. Wel, het hoeft helemaal niet. En zeker niet zonder liefde, want dat is net zoiets als een verpakking zonder cadeau.'

HOEREN EN TOLLENAARS

Van Kleef staat tegenwoordig om vijf uur op, bidt in de kapel en oefent zich in een sober en godvruchtig bestaan naar de leefregel van Benedictus. Hij hoopt dat meer monniken zich parti-

me of fulltime zich bij hem zullen aansluiten, waarbij vooral 'verdorven lieden' van harte welkom zijn. 'Mensen die eerst als verloren zoon de wereld in trekken, zoals ik, weten de smaak van het volle leven des te meer te waarderen. Zat ook Jezus niet bij voorkeur met hoeren en tollenaars rond de tafel?'

Is hij bekeerd? 'Ik ben een andere richting ingeslagen. Het heeft allemaal te maken met de stem die ik in 1994 hoorde. Ik kreeg steeds sterker de behoefte om een eigen in plaats van andermans verhaal naar buiten te brengen. Toen ik voor het eerst sinds jaren iets authentieks vertelde, zat ik te trillen op mijn stoel. Ik was het helemaal ontwend om mezelf te zijn.'

Zijn 'eigen verhaal' ontstaat, naar Benedictus, vooral door te luisteren. 'Wat dat betreft ben ik een echte pr-man gebleven. Goede public relations gaat over kunnen luisteren. Ik scherp mijn oren naar ingevingen en adviezen die duurzaam vrucht dragen. Die probeer ik door te geven. Vroeger 'verkocht' ik aspecten van het leven, en ik ben er rijk en beroemd mee geworden, zij het op de vierkante millimeter. Nu 'verkoop' ik het leven zelf.'

De bisschopszoon uit Haarlem verloor alles, maar vond zichzelf? Ja, knikt Thomas van Kleef in stilte. 

